

A black and white photograph of a church interior. The architecture features thick stone walls, large arches, and a wooden ceiling. A bright circular window in the upper right wall allows light to stream in, creating a dramatic effect. The floor is made of stone tiles. In the background, there are more arches and a small altar area with a poster and a rack.

EEN DAGJE KLOOSTEREN

HOE IK EEN DAG LEEFDE EN WERKTE ALS
KLOOSTERLING

DE ERVARING VAN ANDREAS OERLEMANS

Februari 2019. Ik krijg een mail van P2 collega Robbin Pennings met de vraag of ik een keer een borrel met hem wil drinken. Hij vertelde mij dat hij in een pril stadium bezig was met de oprichting van een Klooster 2.0, een nieuw concept waarbij bezinning, vak-ontwikkeling, culinaire ervaringen en wellness onder één dak bij elkaar zouden komen.

Robbin's uitnodiging om zijn Klooster 2.0 idee te bespreken aanvaard ik, als liefhebber van conceptdenken, zonder enige vorm van aarzeling en nieuwsgierig tref ik hem in Hotel The Lobby (een culinaire aanrader als uitstekend alternatief voor als je té vaak in Dauphine bent geweest) in de Fizeastraat. Zijn idee, alhoewel ik zelf op géén enkele wijze religieus georiënteerd ben, spreekt me enorm aan. Het gaat over bezinning, over tijd maken voor de juiste keuzes en om te leren werken met een 'leeg hoofd' in een kloosterlijke omgeving. In deze hectische snel veranderende wereld met veel te veel oog voor mobiele devices en louter positieve social-media berichten, weet ik zeker dat er behoefte zal ontstaan voor dergelijke rustgevende toevluchtsoorden.

Zijn ontdekkingstocht om te onderzoeken of dit een levensvatbaar idee zou zijn, stuit al snel op een flinke financiële horde. Pittige investeringen zijn noodzakelijk om een geschikt kloosterpand aan te schaffen. En als het pand gehuurd zou kunnen worden, dan heb je nog steeds flinke investeringen nodig om zo'n pand geschikt te maken voor een modern kloosterverblijf. Een Spartaans onderkomen klinkt namelijk een stuk minder aantrekkelijk en zou wellicht potentiële geïnteresseerden eerder afschrikken dan aantrekken.

We gaan uit elkaar met het idee dat 'klein beginnen' een juiste stap zou zijn. Een toets in de praktijk of mensen er echt behoefte aan hebben. Laat proefpersonen een keer het idee beleven en ervaren. Bepaal aan de hand van hun mening en feedback of toekomstige investeringen de moeite waard en te rechtvaardigen zouden zijn. En zo ontstaat Robbin's idee voor 'Een (digitaal) dagje kloosteren, leef en werk een dag als een kloosterling'. Na een geslaagde eerste uitvoering van zo'n dag ben ik blij dat ik wel een plekje weet te bemachtigen voor de tweede sessie. En zo onderwerp ik mij, op een mooie herfstige oktoberdag, vrijwillig een dag aan 'de Regels van Benedictus'. Als de wekker om 04.30 uur gaat, is mijn eerste gedachte om Benedictus aan mijn laars te lappen, me om te draaien en nog eens lekker de ogen te sluiten. Maar ik weet ook dat ik dat niet kan maken. Ik heb aan Robbin beloofd om erbij te zijn en sleep me onder de douche. Eenmaal in de auto merk ik hoe lekker het is om zonder te file te rijden, ja wat wil je, om 05.00 uur is er, zelfs Pre-Corona, nog niet veel volk onderweg en rijdt het heerlijk door. Ruim op tijd arriveer ik dan ook in Rossum en tref mijn mede 'kloosterlingen' aan op de 'monnikenzolder'. In het klooster is 'stilte' een groot goed en belangrijke waarde en Robbin heeft ons gevraagd om, als we binnenkomen, niet tegen elkaar te praten.

Metten

De metten (matutinae) maken deel uit van het getijdengebed in de Rooms-Katholieke Kerk en de orthodoxe kerken. De metten worden gebeden tussen zonsondergang en zonsopgang, meestal in de zeer vroege ochtend.

Om kwart over zes zitten we, enigszins ongemakkelijk in gemakkelijke kleding (sloffen en joggingpakken behoren namelijk tot de uitrusting), klaar om te beginnen. Dat ongemakkelijke gevoel wordt niet echt weggenomen door de dagstart. We beginnen de dag met 'Metten'. Het woord 'metten' komt van het Latijnse woord 'matutinum', dat 'ochtend' betekent, maar de metten worden meestal 's nachts of in de zeer vroege ochtend gebeden. Wij volgen Robbin's versie van de metten. Hij nodigt ons eerst uit om mee te doen aan een vrij intense en heftige ademhalingsoefening met als doel om veel zuurstof naar de hersenen te krijgen. Dit is, achteraf terugkijkend, eigenlijk het enige echt ongemakkelijke moment van de dag. Je bent nog niet goed en wel begonnen en je zit met 10 collega's om je heen heftig te ademen en te puffen. Ik besluit enige opkomende gène opzij te zetten, me op mezelf te concentreren en er vól voor te gaan. Geen terughoudendheid meer, anders wordt het nooit wat.

Na deze oefening wordt onze aandacht gevestigd op de rol van stilte en luisteren. We krijgen opdracht om in gedachten terug te gaan naar momenten van trots, dankbaarheid en romantiek. Al heel snel denk ik terug aan het moment dat ik, met mijn minuten geleden geboren dochter, in mijn armen zit. Voor mij het ultieme moment van dankbaarheid dat het er uiteindelijk toch van mocht komen. We vertellen en luisteren aandachtig naar elkaars momenten. Het wordt al snel duidelijk dat 'luisteren' een andere betekenis krijgt in deze setting en met veel aandacht luisteren we écht naar elkaar betekenisvolle momenten. Het is pas 6.45 uur en het belooft nu al een bijzondere dag te worden.

Het ontbijt verloopt, zoals opgedragen, in stilte. Het voelt 'vreemd' om te eten zonder te praten. Je merkt dat we het lastig vinden om elkaar in de ogen te kijken, er wordt al snel weggekeken. Dan maar concentreren op het ontbijt en deze maaltijd verorberen in oorverdovende maar toch ook rustgevende stilte.

Lauden

De lauden (laudes) vormen het ochtendgebed van het Heilig Officie of getijdengebed. Het woord lauden is een vernederlandsing van het Latijnse laudes, het meervoud van laus wat lof of lofprijzing betekent.

Na het ontbijt worden we op pad gestuurd voor een 'pelgrimstocht'. Met een koptelefoon op luisteren we naar een podcast over pelgrimstochten. In korte tijd wordt ons iets uitgelegd over de geschiedenis van pelgrimage en over de waarden van eenvoud en openheid. En hoe je op een wandeling als deze 'je geest kan laten waaien' en daardoor beter weerstand kan bieden aan de hectiek van het leven van alledag. Nou, dat waaien lukt inderdaad wel want het blijft niet droog tijdens de wandeling. Een verfrissend motregentje begeleid me tijdens mijn wandeltocht en zo kom ik opgefrist en uitgewaaid ruim op tijd weer terug voor het tweede deel van 'lauden'; het tonen van dankbaarheid.

We worden opgedeeld in tweetallen en de opdracht is om je toegewezen partner een compliment te geven en om aan te geven wat jij de ander kan bieden om te groeien. Bijzonder om te horen dat ik word bedankt voor mijn eerste hoofdstuk van 'Meesters in Gastvrijheid' en dat mijn complimenten-partner altijd bereid is om met me 'mee te lezen' bij volgende hoofdstukken en me dan te voorzien van feedback. Het voelt bijzonder om van een collega zo'n cadeau te krijgen en een gevoel van dankbaarheid maakt zich inderdaad van mij meester.

Terts & Noon

Getijdengebeden die in rooms-katholieke kloosters wordt gebeden om resp. negen uur in de ochtend en drie uur in de middag.

Tijdens terts en noon vallen drie dingen op. Ten eerste worden we 'veroordeeld' tot het 45 minuten lezen van een boek. Gewoon gedurende de dag driekwartier lezen met 10 collega's in één ruimte. Iedereen installeert zich comfortabel in een hoek van de kamer. Een vredige stilte, die alleen af en toe verstoord wordt door het omslaan van een pagina, maakt zich meester van de ruimte. Geen telefoon, geen afleiding, alleen maar lezen in stilte, en dat op een werkdag! Je voelt je rijk dat je dat kan en mag doen... Vervolgens valt bij de lunch, waarbij we wederom allemaal zwijgen, op dat de stilte al minder ongemakkelijk voelt als tijdens het ontbijt. Alsof iedereen al beter gewend is aan elkaar en aan het 'stilzijn'. Oogcontact is niet meer zo zwaar en bestaat nu voornamelijk uit begripvolle blikken. We worden al een beetje van elkaar.

In de momenten voor en na de lunch wordt tijd geboden om ‘gewoon’ aan het werk te gaan. Om je opdrachtgever te bellen voor een evaluatie van afgelopen week of om je voor te bereiden op een sessie die komende week op de agenda staat. Ik merk dat ik een collega, die me iets vertelt over een akkefietje op mijn project, al snel een zeur vindt en dat ik het buitengewoon lastig vind om deze dag-daagse werkzaamheden te combineren met het ‘gewijde’ van deze dag. Eén van de deelnemers heeft besloten om als ‘werk’ de walnoten in de tuin van P2 te gaan rapen en ik bedenk me dat zo’n klusje veel beter aansluit bij de stemming waarin ik verkeer.

Vespers

De vespers (of het avondgebed) behoren tot de getijden in de rooms-katholieke en worden gebeden om 17-18 uur. Het woord komt uit het Latijn, van vespera dat avond betekent.

Het dagje kloosteren nadert al zijn einde, ‘time flies when you’re completely silent’. We kijken met elkaar terug op deze dag. Een waardevol moment van reflectie waarbij iedereen zich opvallend kwetsbaar durft op te stellen. Saamhorigheid maakt zich van ons meester daarboven op die zolder en emoties komen als vanzelf los en niemand vindt dat raar. We geven antwoord op de vraag wat we van deze dag mee zouden willen nemen in het dagelijks leven. Vrijwel unaniem zijn we het erover eens wat een enorme vrijheid we hebben ervaren met het tijdelijk bevrijd zijn van die telefoon-terreur. God, wat zijn we allemaal, mezelf inclusief en voorop, ‘hooked’ aan dat ding. Conclusie van de dag bij een glas La Trappe: Leve de stilte!

Op de terugweg voel ik me gelouterd en ben ik Robbin dankbaar. Ik neem me twee dingen voor: Ik ga een stuk schrijven over deze memorabele dag en ik ga vaker offline! Maar één van de voornemens is tot nu toe gelukt. In 2021 blijf ik dat andere proberen....

